

מלחמת העולם הראשונה

המלחמה הגדולה ששינתה את פני העולם

1918 - 1914

פרוץ המלחמה: רצח פרנץ פרדיננד

28 ביוני 1914

גברילו פרינציפ, לאומן סרבי, רוצח את יורש העצר

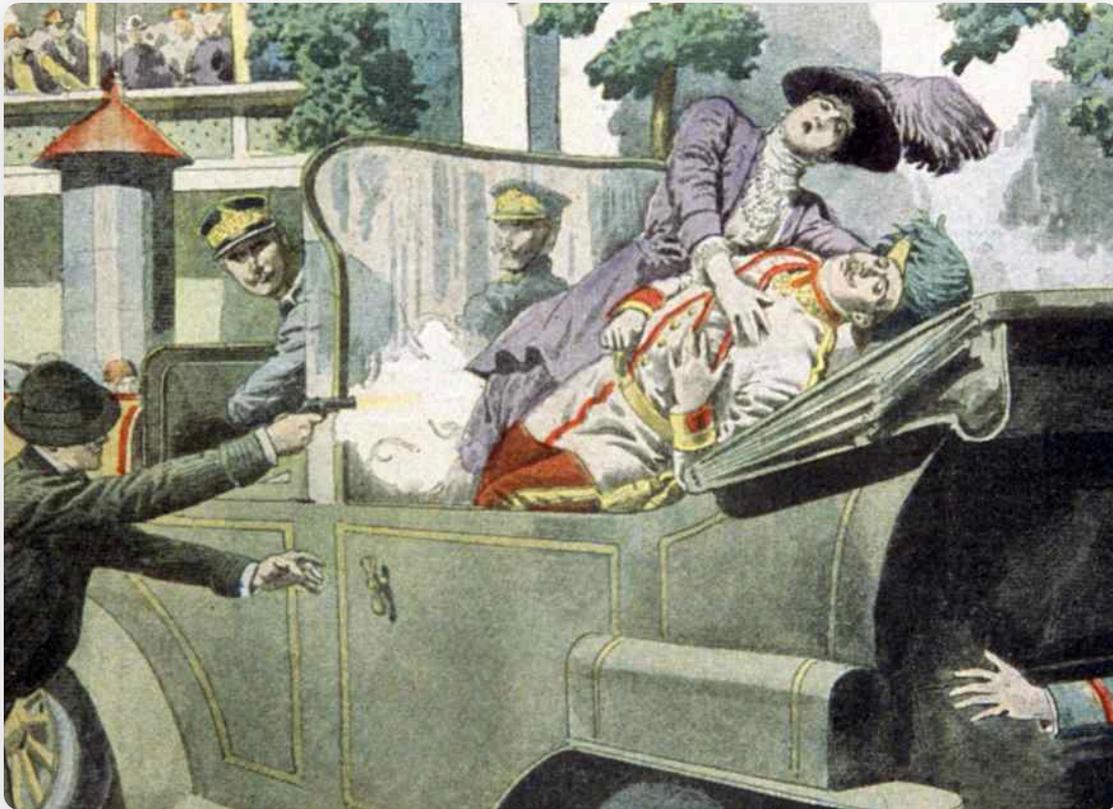
האוסטרו-הונגרי

הרצח התרחש בעת ביקור רשמי בעיר **סרייבו**, בירת בוסניה

אוסטרו-הונגריה הטילה אולטימטום על סרביה עם דרישות
מחמירות

סרביה סירבה לקבל את כל הדרישות → אוסטריה הכריזה מלחמה
(8 ביולי 1914)

מערכת הבריתות האירופית הופעלה → תוך חודש כל מעצמות
אירופה במלחמה

הבריתות היריבות: מעצמות המרכז מול מדינות ההסכמה

מעצמות המרכז

האימפריה העות'מאנית

אוסטרו-הונגריה

גרמניה

בולגריה

מדינות ההסכמה

ארצות הברית (מ-1917)

צרפת

בריטניה

רוסיה

איטליה (מ-1915)

במהלך המלחמה הצטרפו עוד מדינות לכל אחד מן הגושים

חזיתות הלחימה ומלחמת החפירות

מלחמת החפירות

- מלחמת התשה **נייחת** לאורך כ-760 ק"מ
- הכוחות הגרמנים נבלמו על נהר המרון, 40 ק"מ מפריז
- המלחמה נמשכה **ארבע שנים** במקום "מלחמה קצרה"

טכנולוגיות לחימה חדשות

- שימוש ראשון ב**טנקים** (1917)
- מטוסים לסיור, ריגול ותקיפה
- לוחמה כימית - גזים רעילים

החזיתות העיקריות

המזרח התיכון

נגד האימפריה
העות'מאנית

החזית המזרחית

מהים הבלטי לים
השחור

החזית המערבית

בלגיה וצרפת

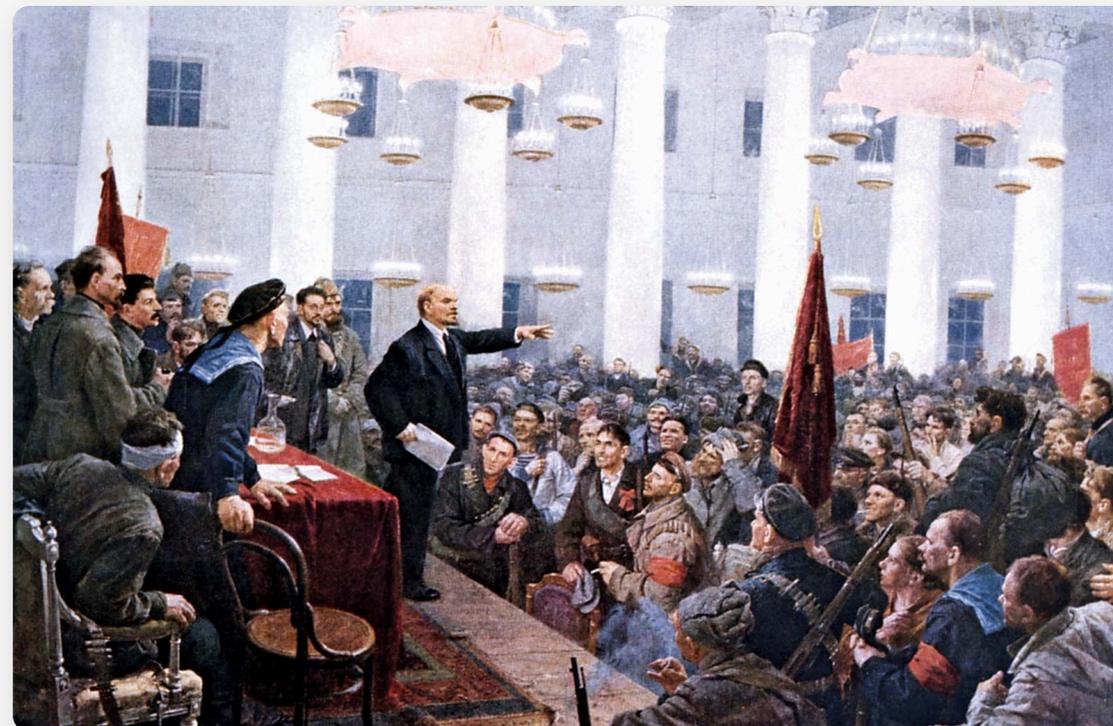
המהפכה הרוסית בזמן המלחמה

המנהיגים הבולשביקים

ולדימיר לנין - ראש הממשלה

ליאון טרוצקי - שר החוץ

יוסיף סטלין - שר לענייני לאומים

רעיונות המהפכה

הלאמת קרקעות ובנקים

ביטול הרכוש הפרטי

סיסמה: "שלטון למועצות, אדמה לאיכרים, לחם לנצרכים ושלום לכול!"

ציר זמן של המהפכה

מרץ 1918

הסכם ברסט-ליטובסק
רוסיה פורשת
מהמלחמה
ויתור על שטחים
נרחבים

אוקטובר 1917

מהפכת הבולשביקים
לנין תופס את
השלטון
הקמת ממשלה
חדשה

פברואר 1917

מהפכה ראשונה
הקמת ממשלה
זמנית
הדחת הצאר

הגורמים לכניסה למלחמה

מלחמת צוללות גרמנית ללא הגבלה

טיבוע האונייה "לוזיטניה" - 128 אזרחים אמריקאים נהרגו

נזק כלכלי לסחר הימי ולהשקעות אמריקאיות \$

המהפכה הדמוקרטית ברוסיה (פברואר 1917)

”הצהרה האידיאולוגית

”אנו נלחמים כדי לעשות את העולם מקום בטוח למען הדמוקרטיה.”
- הנשיא וודרו וילסון

אפריל 1917

השפעת הכניסה האמריקאית

הכרעת הכף לטובת מדינות ההסכמה ▶

תגבור כוח אדם ומשאבים למאמץ המלחמתי ▶

תמיכה כלכלית וצבאית משמעותית ▶

העורך בימי מלחמת העולם הראשונה

מלחמה טוטלית ⇄

- דרישה ל**כל משאבי המדינה** - כוח אדם, חקלאות, תעשייה
- טשטוש ההבדלים בין החזית לעורף
- התארכות המלחמה גרמה למחסור חמור במזון ובתחמושת

השפעות על הכלכלה והחברה ↗

שוק שחור 🛒

הקצבות מזון 📅

תעמולה 📣

ייצור מוגבר 🏭

תפקיד הנשים במלחמה 👩

- כניסה לתחומי עיסוק **גבריים** מובהקים
- עבודה בתעשיית הנשק והתחמושת
- שירות כאחיות, נהגות אמבולנסים ועובדות פקידות
- שיפור בשכר וברמת החיים - שלב חשוב בשחרור האישה

אופי הלחימה 🏆

- ▶ **מלחמת חפירות** נייחת לאורך 760 ק"מ
- ▶ מלחמת התשה אכזרית וממושכת
- ▶ שימוש ראשון בטכנולוגיות לחימה חדשות: טנקים, מטוסים, גזים
- ▶ התפתחות **מלחמה טוטלית** - מעורבות כלל האוכלוסייה

אירועים מכוננים 🕒

- ▶ רצח פרנץ פרדיננד - **28 ביוני 1914**
- ▶ הקמת שתי בריתות יריבות: מעצמות המרכז ומדינות ההסכמה
- ▶ מהפכת אוקטובר ברוסיה - **1917**
- ▶ כניסת ארצות הברית למלחמה - אפריל 1917

שינויים חברתיים 👥

- ▶ **שינוי תפקידי הנשים** בחברה ובכלכלה
- ▶ התפתחות טכנולוגית מואצת
- ▶ שינויים דמוגרפיים - מיליוני נפגעים ופליטים
- ▶ תחילת עידן חדש ביחסים הבינלאומיים

השלכות פוליטיות 🌐

- ▶ נפילת הקיסריות: גרמניה, אוסטרו-הונגריה, רוסיה, עות'מאנית
- ▶ עליית הקומוניזם ברוסיה והקמת ברית המועצות
- ▶ **הסכם ורסאי** ותנאי השלום הקשיחים עם גרמניה
- ▶ חלוקת האימפריה העות'מאנית - הסכם סייקס-פיקו

מלחמת העולם הראשונה שינתה את פני המאה ה-20 והיוותה אבן דרך בהיסטוריה האנושית